

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI

Mücahit ARPACI*

Öz

Bu araştırmanın amacı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Lisans Programında yer alan derslerin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), derslerde kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) ve dersi veren öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) açısından yeterliğini öğretim adaylarının görüşleri çerçevesinde değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda 2012-2013 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, 9 üniversitede İlahiyat Fakültesi Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümünün 4. sınıfında öğretim görmekte olan öğretim adaylarına “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Alan, Genel Kültür ve Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Tutumları Ölçeği” uygulanmış ve öğretim adaylarının ‘Alan Bilgisi Dersleri’, “Genel Kültür Dersleri” ve ‘Meslek Bilgisi Dersleri’ne ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya 320 öğretim adayı katılmıştır. Araştırma, lisans derslerinin içerik düzenlemesi aşamasında öğretim adaylarının sürece dâhil edilmiş olması açısından önemlidir. Söz konusu anket örneklem grubuna uygulanmış ve araştırmadan elde edilen veriler SPSS istatistik programıyla analiz edilmiştir.

Anahtar Kavramlar: Din kültürü ve ahlak bilgisi, Din kültürü ve ahlak bilgisi eğitimi lisans programı, alan bilgisi dersleri, genel kültür dersleri, meslek bilgisi dersleri.

---

* Yrd. Doç. Dr., Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ; mucahitarpaci@hotmail.com

Abstract

Bachelor Degree of Religious Culture and Moral Knowledge According to the Views of Religious Culture and Moral Knowledge Teacher Candidates

The aim of this study is to evaluate the competency of the courses via the perceptions of the teacher candidates in Religion and Morals Undergraduate Program by means of functionality of the course, syllabus (topics, presentation), materials used in classes (books, articles etc.) and the lecturer. Accordingly, "The Attitudes of Teacher candidates in Religion and Morals Undergraduate Program on Field, Liberal Education and Proficiency Lessons Scale" is applied to senior students in 2012-13 Educational Year from 9 universities and the perceptions of those on Field, Liberal Education and Proficiency Lessons are tried to be defined. 320 candidate teachers involved in the study. The present study is important as it indicates that the involvement of the teacher candidates in the preparation of the syllabus. The mentioned questionnaire is applied to the sample and the results are analyzed via the use of SPSS statistics program.

Key Words: Religion and Morals, Religion and Morals Education Undergraduate Program, Field lessons, Liberal Education Lessons, Proficiency Lessons

Giriş

Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 04.11.1997 tarih ve 97.39.2761 sayılı kararı ile eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma süreci başlatılmış ve bu çerçevede 1998-1999 eğitim-öğretim yılından itibaren yeniden düzenlenen öğretmen yetiştirme programları uygulamaya koyulmuştur (YÖK, 2007). Öğretmen yetiştirme modeline uygun olarak, İlahiyat Fakültelerinde yeniden yapılandırma çalışmaları yapılmıştır. İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni yetiştirme ayrı bir program olarak ele alınmıştır. Bu kapsamda 1997 yılında İlahiyat Fakülteleri, İlahiyat ve DKAB Öğretmenliği bölümlerine ayrılarak hazırlık sınıfları ve İlahiyat bölümünün formasyon dersleri kaldırılmıştır. 1998 yılında Ankara, Marmara, Uludağ, Dokuz Eylül, Selçuk, On dokuz Mayıs, Erciyes, Çukurova, Atatürk ve Dicle Üniversitelerinin İlahiyat Fakültelerinde İlköğretim DKAB Öğretmenliği Programı açılmış ve bu programlara 1998-1999 öğretim yılından itibaren öğrenci alınmıştır. İlköğretim DKAB Programına 36 kredilik yeni öğretmenlik meslek dersleri eklenerek,

mezunlarının, İlköğretim DKAB öğretmeni olarak istihdam edilmeleri amaçlanmıştır. 2006 yılında Ankara, Atatürk, Çukurova, Dokuz Eylül, İstanbul, Marmara, On dokuz Mayıs, Selçuk ile Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde açılmış olan İlköğretim DKAB Öğretmenliği Programı buralardan ayrılarak DKAB Eğitimi Bölümü adıyla Eğitim/Eğitim Bilimleri Fakültelerine bağlanmıştır. Bu düzenlemeyle 2006-2007 eğitim-öğretim döneminden itibaren uygulanmaya başlanan yeni Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programı, alan ve alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri ile çerçevesi belirlenmiş, söz konusu bu içerikle program 2010-2011 eğitim öğretim döneminde ilk mezunlarını vermiştir.

Programda, alan ve alan eğitimi dersleri, genel kültür dersleri ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yer verilmiştir. Alan Dersleri, İlahiyat alanıyla ilgili dersler olup, öğretmen adaylarına temel İlahiyat bilgilerini kazandırma amacına yöneliktir. Genel kültür dersleri ile öğretmen adaylarının tarih, edebiyat, felsefe, sanat, sosyal bilimler ve pedagoji alanlarında, kültürel birikimlerini zenginleştirmeleri amaçlanmıştır. Bu bağlamda din ve kültür ilişkisinin öğretmen adaylarının zihinlerinde daha somut bir biçimde şekilleneceği öngörülmüştür.

174 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI

Tablo 1 Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programı Ders Dağılımı

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

I. YARIYIL					II. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Temel Dini Bilgiler I	3	0	3	A	Temel Dini Bilgiler II	3	0	3
A	Arapça I	3	0	3	A	Arapça II	3	0	3
GK	Psikoloji	3	0	3	GK	Sosyoloji	2	0	2
GK	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	GK	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	Yabancı Dil I	3	0	3	GK	Yabancı Dil II	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3	GK	Felsefeye Giriş	2	0	2
					MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
TOPLAM		19	0	19	TOPLAM		20	0	20
III. YARIYIL					IV. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Din Psikolojisi	2	0	2	A	Din Sosyolojisi	2	0	2
A	Kuran Okuma Bilgi ve Becerisi I	1	2	2	A	Kuran Okuma Bilgi ve Becerisi II	1	2	2
A	İslam Tarihi	3	0	3	A	Din ve Kültür	3	0	3
GK	Antropoloji	2	0	2	A	Dinler Tarihi	3	0	3
GK	Bilgisayar I	2	2	3	GK	Bilgisayar II	2	2	3
GK	Müzik	1	2	2	GK	Etkili İletişim*	3	0	3
MB	Öğretim İske ve Yöntemleri	3	0	3	MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3
MB	Seçmeli	3	0	3					
TOPLAM		17	6	20	TOPLAM		16	6	19
V. YARIYIL					VI. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Ahlak Felsefesi	3	0	3	A	Dinlerde Ahlak	3	0	3
A	Türk Din Müziği	1	2	2	A	Sanat Tarihi	2	0	2
A	Türk İslam Edebiyatı	3	0	3	A	Din Felsefesi	3	0	3
A	Seçmeli I	2	0	2	A	Dini Akımlar	2	0	2
A	Seçmeli II	2	0	2	A	Kuran Yorum Bilimi	2	0	2
GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2	A	Seçmeli III	2	0	2
MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3	A	Seçmeli IV	2	0	2
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2	GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
					MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
TOPLAM		18	2	19	TOPLAM		19	4	21
VII. YARIYIL					VIII. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K
A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3	A	Hz. Muhammed'in Söz ve Öğretleri	2	0	2
A	İslam İnanç Öğretisi	2	0	2	A	Kültürler Arası Din ve Ahlak Öğretimi	3	0	3
A	Seçmeli V	2	0	2	A	Din Öğretimi Bilimi	3	0	3
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	GK	Seçmeli	2	0	2
MB	Okul Deneyimi	1	4	3	MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
MB	Rehberlik	3	0	3	MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
MB	Özel Eğitim*	2	0	2					
TOPLAM		14	6	17	TOPLAM		14	6	17

GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	137	30	152	167

A: Alan ve alan eğitimi dersleri, **MB:** Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, **GK:** Genel kültür dersleri

Tablo 2 Alan ve Alan Eğitimi, Genel Kültür ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Dağılımı

Dersler	Ders Saatleri	%
Alan ve Alan Eğitimi Dersleri	72	47,4
Genel Kültür Dersleri	42	27,6
Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri	38	25

Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programı, alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerinin dağılımı açısından program içeriği dikkate alındığında 152 farklı dersin 72'si alan ve alan eğitimi, 42'si alan genel kültür ve 38'inin öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden oluştuğu görülmektedir. Bu anlamda alan ve alan eğitimi dersleri toplam ders dağılımının %47,4'üne, genel kültür dersleri %27,6'sına ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ise %25'ine karşılık gelmektedir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Yasasının 43. maddesinde öğretmenlik mesleğinin bir uzmanlık mesleği olduğu belirtilerek, öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanır ifadesi yer almaktadır. Bu açıdan öğretmen yetiştirme, eğitimin niteliğini artırmada oldukça önemlidir. Öğretmen adaylarının alan eğitimi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisine yönelik bilgiler edinmeleri onların nitelikli birer öğretmen olarak yetişmelerinin önkoşuludur. Bu sebeple, eğitim sistemi içerisinde görev alacak öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde, iyi bir biçimde yetiştirilmeleri, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır (Şişman, 2001). Öğretme ve öğrenme sürecinde öğretmene gerekli olan bilgi, beceri ve yeterliklerin hizmete başlamadan kazanılması gerekmektedir (Şişman 2001). Bu sebeple, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmen adaylarının devam ettikleri lisans programına yönelik düşünceleri onların yeterli ve nitelikli birer öğretmen olmalarında önemli bir yer tutmaktadır. Öğretmen adaylarının profesyonel gelişimlerini tamamlayarak nitelikli birer öğretmen olmalarında devam ettikleri lisans programlarındaki derslerin rolü büyüktür. Bu yönüyle lisans programındaki derslerinin öğretmen adaylarının profesyonel gelişimlerine ne ölçüde katkıda bulunduğunu anlayabilmek için öğretmen adaylarının lisans programındaki derslere ilişkin bakış açılarının bütün olarak incelenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple, bu araştırmada öğretmen adaylarının lisans programındaki derslere yönelik düşünceleri kendi

176 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI

bakış açılarından hareketle tanımlanacaktır. Bu araştırmanın konusu, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretimi son sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının lisans programındaki derslere yönelik düşüncelerini belirlemektir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programında alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerinin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) ve dersleri veren öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) çerçevesinde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir.

Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programında alan ve alan eğitimi derslerinin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) ve dersleri veren öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) açısından yeterliği ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programında genel kültür derslerinin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) ve dersleri veren öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) açısından yeterliği ne düzeydedir?
3. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programında öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) ve dersleri veren öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) açısından yeterliği ne düzeydedir?

Araştırma Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programında alan ve alan eğitim, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri üzerine yürütülen bu çalışma, alan ve alan eğitim, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin içerik düzenlemesi aşamasında, bir taraf olarak öğretmen adaylarından alınan dönütlerle, onların da program geliştirme sürecine dâhil edilmiş olması anlamında önem taşımaktadır. Öğretmen adaylarının gerek öğrencilik yıllarında öğretmenliğe dair edindikleri öğrenme yaşantıları, gerekse meslek yaşamları boyunca edindikleri deneyimlerle, kendi meslek anlayışları-

nı oluşturdıkları ve bu anlayışın oluşmasında alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin önemli bir yere sahip oldukları söylenebilir (Can, 1987). Bu çerçevede Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programındaki derslerin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), materyal yeterliliği (kitap, makale vb.) ve dersleri veren öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) hususlarında karşılaşılan sorunların belirlenmesi ve çözümü öğretmen adaylarının mesleki yetkinliklerini arttırmak adına büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırma, İlköğretim DKAB Eğitimi bölümlerinde son sınıfta okuyan öğretmen adaylarının bölümün lisans programında yer alan dersler ile ilgili düşüncelerini ortaya koymayı hedeflemektedir. DKAB Eğitimi Bölümleri üzerinde yapılan bu çalışma, bu bölüm ile ilgili gelecekte atılacak adımlar konusunda strateji ve öneri geliştirmeye katkı sağlayacak, programdaki derslerin öğrenciler tarafından nasıl algılandığını ve bu konudaki beklentileri noktasında fikirler verecektir. Elde edilen bulgular ve sonuçlar, araştırmanın yapıldığı dönemdeki öğrencilerin düşüncelerini ifade etmektedir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni adaylarının, üniversitelerin Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği lisans programı dahilindeki alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerinin işlevselliği ile derslerin içerik, materyal ve öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) açısından yeterlilik düzeylerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen tarama modelinde desenlemiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar 2009).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, üniversitelerinin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü 4. sınıfında öğrenim görmekte olan tüm öğretmen adaylarından; örnekleme ise 2011-2012 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde öğrenim görmekte olan 9 üniversitenin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü son sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu çerçevede araştırmada 320 öğretmen adayı örneklem olarak yer almıştır.

178 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ
LİSANS PROGRAMI

Tablo 3 *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Adaylarının Üniversitelere Göre Frekans Ve Yüzde Dağılımları*

Üniversite	N	%
On Dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	52	16,3
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	48	15
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	44	13,8
Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	42	13,1
Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	39	12,2
Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	36	11,3
Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	22	6,9
İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	21	6,6
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	16	5
Toplam	320	100

Araştırmaya katılan öğretmen adayları katılım oranları olarak en yüksek Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğrenimlerine devam ettiği görülmektedir. Örneklem dahilindeki İlahiyat fakülteleri Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretimi bölümlerinde öğrencilerin son sınıfta olmaları ve veri toplama aracının bahar döneminde yapılması nedeniyle devamsızlık yapan öğrenci sayısı tablonun bu şekilde ortaya çıkmasında etkili olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak ölçek uygulaması yoluna gidilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak a tarafından geliştirilen “*Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi Öğretmen Adaylarının Alan Ve Alan Eğitimi, Genel Kültür Ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Tutumları Ölçeği*” kullanılmıştır. Ölçekte, alan ve alan eğitimi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin işlevselliği, derslerin içerik (konu, kapsam), kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) ve öğretim elemanları (Bilgi, sunum vb.) açısından yeterlik düzeylerini ölçmeyi amaçlayan toplam 212 madde yer almaktadır. Bu kapsamda ölçeğin birinci bölümünde 24 farklı alan ve alan eğitimi dersi ile ilgili olarak toplam 96 madde; ikinci bölümünde ise 12 farklı

öğretmenlik meslek bilgisi dersi ile ilgili olarak toplamda 48 madde ve 17 farklı genel kültür dersi ile ilgili olarak toplam 68 madde bulunmaktadır.

Ölçeğin yapı geçerliği ve güvenilirlik değerleri gerçek gruptan toplanan veriler üzerinden analiz edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği çalışmasında Faktör Analizi kullanılmıştır. Ölçek üç farklı bölümden oluştuğu için değerler her üç bölüm için ayrı ayrı hesaplanmış ve yapılan analiz doğrultusunda elde edilen değerler Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 4 Ölçeğe İlişkin Faktör Analizi ve Güvenirlik Değerleri

	Alan Ve Alan Eğitimi	Öğretmenlik Meslek Bilgisi	Genel Kültür
KMO	.806	.843	.869
Bartlett's Test Değeri	17855.892 (p=.000)	8513.943 (p=.000)	13121,245 (p=.000)
Faktör Yük Değer Aralığı	.586 - .843	.536 - .811	.550 - .799
Cronbach's Alpha (α)	.94	.93	.95

Faktör analizinin uygulanacağı örneklemin yeterliğinin ölçülmesi için KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) testinin uygulanması gerekir. Bu doğrultuda faktör analizinin uygulanacağı grubun yeterliğinin ölçülmesi için KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) testi yapılmış ve ölçeğin 96 maddelik “alan ve alan eğitimi dersleri” bölümüne yönelik KMO değeri (.806) olarak bulunmuştur. KMO değeriyle birlikte verilen Bartlett's Test Değeri ise 17855.892'dir (p=.000). 48 maddeden oluşan “öğretmenlik meslek bilgisi dersleri” bölümüne ait KMO değeri “.843”, Bartlett's Test Değeri de 8513.943 (p=.000) ve ölçeğin 68 maddeden oluşan “genel kültür dersleri” bölümüne ait KMO değeri ise “.869”, Bartlett's Test Değeri de 13121.245 (p=.000) olarak tespit edilmiştir. Bu puanlar sosyal bilimlere göre elde edilen verilerin yeterliğinin çok iyi derecede yeterli olduğunu göstermektedir (Tavşancıl 2002). Maddelere ait faktör değerlerinin belirlenmesi işleminde faktör döndürme tablosundan (Rotated Component Matrix) yararlanılmıştır. Analiz sonucu maddelere ait faktör yük değerinin, “.45” ya da daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüdür (Büyükoztürk 2010). Ölçeğin madde analiz çözümü ve Varimax döndürme

**180 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ
LİSANS PROGRAMI**

işlemi sonucunda, maddelere ait faktör yük değerlerinin “alan ve alan eğitimi dersleri” bölümü için “.586-.843”; “öğretmenlik meslek bilgisi dersleri” bölümü için “.536-.811” ve “genel kültür dersleri” bölümü için “.550 -.799 “ aralığında olduğu tespit edilmiştir.

Cronbach’s Alpha testi, ölçme araçlarının güvenilirlik hesaplamasında diğerlerine göre daha fazla tercih edildiği için (Beydoğan 2001) ölçeğe ait güvenilirlik değerlerini belirlemek için yapılmıştır. Yapılan analiz sonucu ölçeğin “alan ve alan eğitimi dersleri” bölümüne ait Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısı “.94”; “öğretmenlik meslek bilgisi dersleri” bölümüne ait Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısı “.93 ve “genel kültür dersleri” bölümüne ait Cronbach’s Alpha iç tutarlılık katsayısı ise “.95” olarak belirlenmiştir. İç tutarlılık katsayısının “.50” ve üzeri çıkmasının bir ölçme aracının güvenilirliği için yeterli bir ölçü olduğu düşünüldüğünde, öğretmen adaylarına uygulanan ölçeğin güvenilirlik değerlerinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir (Büyüköztürk 2010).

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alan ve alan eğitimi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerinin işlevselliği ile derslerin içerik, materyal ve öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) açısından öğretmen adaylarının görüşlerine ait bulgular ve yorumlara yer verilecektir.

**182 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ
LİSANS PROGRAMI**

Tablo 5'ten elde edilen bulgulara göre, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmen adaylarının, *Alan ve Alan Eğitimi* kapsamında derslerden *Sanat Tarihi* ve *Türk Din Müziği* derslerini işlevsel bulma oranlarının düşük olduğu, bu alanda diğer dersleri işlevsel olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Ancak *Din Felsefesi* ve *Türk İslam Edebiyatı* derslerini işlevsel bulmayan ve kısmen işlevsel bulan adayların toplam dağılımları göz önünde bulundurulduğunda bu iki dersin işlevsellik yönünden birtakım eksiklikleri barındırdığı değerlendirilebilir.

İçerik (Konu, Kapsam) yeterliliğine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, *Din Öğretimi Bilimi*, *Kuran Okuma Bilgi ve Becerisi-I*, *Kuran Okuma Bilgi ve Becerisi-II*, *Dinler Tarihi*, *İslam İnanç Öğretisi* ve *Özel Öğretim Yöntemleri-II* derslerinin yeterli; *Din Sosyolojisi*, *Ahlak Felsefesi*, *Temel Dini Bilgiler-II*, *Temel Dini Bilgiler-I* ve *Sanat Tarihi* derslerinin ilgili alanda kısmen yetersiz oldukları; *Türk Din Müziği*, *Arapça-II* ve *Arapça-I* derslerinin içerik olarak yeterli olmadıkları tespit edilmiştir.

Derslerin materyal yönünden yeterliliğine bakıldığında, *Din Öğretimi Bilimi*, *Kuran Okuma Bilgi ve Becerisi – I*, *Kuran Okuma Bilgi ve Becerisi - II*, *Özel Öğretim Yöntemleri -II* derslerinin yeterli göre materyal yönünden kısmen yeterli oldukları tespit edilmiştir. *Arapça I-II*, *Sanat Tarihi*, *Türk Din Müziği*, *Türk İslam Edebiyatı* ve *Temel Dini Bilgiler – I-II* dersleri adaylar tarafından kısmen yeterli bulunsa da bu dersleri materyal açısından yetersiz bulan öğretmen adaylarının yüzde dağılımları göz önünde bulundurulduğunda ilgili alanda birtakım yetersizliklerin olduğu yönünde bir yorum yapılabilir.

Dersi veren öğretim elemanı (bilgi, sunum) yeterliliğine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, *Temel Dini Bilgiler – I*, *Temel Dini Bilgiler – II*, *Türk Din Müziği* ve *Arapça – I* derslerinin ilgili alanda kısmen yeterli; *Sanat Tarihi* ve *Arapça - II* derslerinin ilgili alanda yetersiz oldukları tespit edilmiştir. İslam İnanç Öğretisi, Din ve Kültür, Din Sosyolojisi, Ahlak Felsefesi, Din Psikolojisi, Dini Akımlar, Dinler Tarihi, İslam Tarihi, Kültürler Arası Din ve Ahlak Öğretimi, Dinlerde Ahlak, Türk İslam Edebiyatı ve *Din Felsefesi* dersleri adaylar tarafından yeterli bulunsa da bu dersleri dersi veren öğretim elemanı açısından kısmen yeterli ve yetersiz bulan öğretmen adaylarının yüzde dağılımları göz önünde bulundurulduğunda ilgili alanda birtakım yetersizliklerin olduğu yönünde bir yorum yapılabilir.

2. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Yeterliğine Yönelik Bulgular ve Yorum

Tablo 6 Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Öğretmen Adayı Görüşlerinin Genel Yüzde Frekans Tablosu

ÖĞRETMENLİK MESLEK BİLGİSİ DERSLERİ	İşlevsellik			İçerik (Konu, Kapsam)						Materyal (Kitap, Makale)						Ders Veren Öğretim Elemanı (Bilgi, Sunum)								
	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum						
	f	%		f	%		f	%		f	%		f	%		f	%		f	%	f	%		
Eğitim Bilimine Giriş	197	61,6	37	11,6	86	26,9	121	37,8	57	17,8	142	44,4	91	28,4	91	28,4	138	43,1	107	33,4	93	29,1	120	37,5
Eğitim Psikolojisi	249	77,8	16	5,0	55	17,2	148	46,3	50	15,6	122	38,1	102	31,9	77	24,1	141	44,1	124	38,8	63	19,7	133	41,6
Okul Değeryimi	280	87,5	10	3,1	30	9,4	191	59,7	33	10,3	96	30,0	155	48,4	51	15,9	114	35,6	157	49,1	46	14,4	117	36,6
Öğretim İlke ve Yöntemleri	263	82,2	11	3,4	46	14,4	143	44,7	47	14,7	130	40,6	112	35,0	77	24,1	131	40,9	107	33,4	83	25,9	130	40,6
Öğretim Tekn. ve Materyal Tasarımı	249	77,8	19	5,9	52	16,3	174	54,4	39	12,2	107	33,4	150	46,9	60	18,8	110	34,4	150	46,9	66	20,6	104	32,5
Öğretmenlik Uygulanması	271	84,7	18	5,6	31	9,7	190	59,4	38	11,9	92	28,8	165	51,6	55	17,2	100	31,3	165	51,6	36	11,3	119	37,2
Ölçme ve Değerlendirme	199	62,2	33	10,3	88	27,5	147	45,9	50	15,6	123	38,4	109	34,1	67	20,9	144	45,0	133	41,6	55	17,2	132	41,3
Özel Öğretim Yöntemleri -I	227	70,9	16	5,0	77	24,1	165	51,6	42	13,1	113	35,3	120	37,5	64	20,0	136	42,5	140	43,8	60	18,8	120	37,5
Rehberlik	270	84,4	14	4,4	36	11,3	179	55,9	34	10,6	107	33,4	143	44,7	49	15,3	128	40,0	159	49,7	43	13,4	118	36,9
Sınıf Yönetimi	272	85,0	10	3,1	38	11,9	172	53,8	41	12,8	107	33,4	123	38,4	61	19,1	136	42,5	153	47,8	57	17,8	110	34,4
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	269	84,1	17	5,3	34	10,6	169	52,8	38	11,9	113	35,3	120	37,5	57	17,8	143	44,7	156	48,8	54	16,9	110	34,4
	167	52,2	52	16,3	101	31,6	122	38,1	66	20,6	132	41,3	115	35,9	71	22,2	134	41,9	121	37,8	66	20,6	133	41,6

**184 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ
LİSANS PROGRAMI**

Tablo 5 incelendiğinde araştırmada, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmen adaylarının, Öğretmenlik Meslek Bilgisi kapsamındaki bütün dersleri işlevsel buldukları tespit edilmiştir.

İçerik yeterliliğine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde bu alandaki iki ders dışında diğer derslerin yeterli içeriğe sahip oldukları görülmektedir. Ancak *Eğitim Psikolojisi, Ölçme ve Değerlendirme ve Öğretim İlke ve Yöntemleri* derslerini içerik yönünden yetersiz bulan ve kısmen yeterli bulan öğretmen adaylarının yüzde dağılımlarına bakıldığında bu derslerin içerik açısından birtakım eksiklikleri barındırdığını değerlendirmek mümkündür.

Derslerin materyal yönünden yeterliliği öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde incelendiğinde derslerin çoğunu bu alanda kısmen yeterli oldukları belirlenmiştir. Dersleri kısmen yeterli bulan ve yeterli bulmayan öğretmen adaylarının yüzde dağılımlarına bakıldığında bu derslerin kullanılan materyal açısından birtakım eksikliklere sahip oldukları söylenebilir.

Dersi veren öğretim elemanı (bilgi, sunum) yeterliliğine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, Ölçme ve Değerlendirme, Eğitim Psikolojisi, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yöntemi, Eğitim Bilimine Giriş ve Öğretim İlke ve Yöntemleri derslerinin ilgili alanda kısmen yeterli oldukları tespit edilmiştir. Diğer dersler öğretmen adayları tarafından yeterli bulunsa da bu dersleri dersi veren öğretim elemanı açısından kısmen yeterli ve yetersiz bulan öğretmen adaylarının yüzde dağılımları göz önünde bulundurulduğunda ilgili alanda birtakım yetersizliklerin olduğu yönünde bir yorum yapılabilir.

3. Genel Kültür Derslerinin Yeterliğine Yönelik Bulgular ve Yorum

Tablo 7 Genel Kültür Derslerine Yönelik Öğretmen Adayı Görüşlerinin Genel Yüzde Frekans Tablosu

GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	İşlevsellik			İçerik (Konu, Kapsam)						Materyal (Kitap, Makale)						Öğretim Elemanı (Bilgi, Sumum)								
	Kahyorum			Kismen Kahyorum			Kahyorum			Kahyorum			Kismen Kahyorum			Kahyorum			Kahyorum			Kismen Kahyorum		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Antropoloji	92	28,8	118	36,9	110	34,4	97	30,3	101	31,6	122	38,1	71	22,2	108	33,8	141	44,1	105	32,8	80	25,0	135	42,2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	90	28,1	119	37,2	111	34,7	79	24,7	115	35,9	126	39,4	51	15,9	121	37,8	148	46,3	67	20,9	134	41,9	119	37,2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	84	26,3	131	40,9	105	32,8	76	23,8	109	34,1	135	42,2	59	18,4	99	30,9	162	50,6	64	20,0	123	38,4	133	41,6
Bilgisayar - I	203	63,4	44	13,8	73	22,8	139	43,4	60	18,8	121	37,8	109	34,1	74	23,1	137	42,8	146	45,6	60	18,8	114	35,6
Bilgisayar - II	189	59,1	55	17,2	76	23,8	119	37,2	77	24,1	124	38,8	116	36,3	74	23,1	130	40,6	140	43,8	64	20,0	116	36,3
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	147	45,9	68	21,3	105	32,8	124	38,8	66	20,6	130	40,6	113	35,3	75	23,4	132	41,3	126	39,4	67	20,9	127	39,7
Etkili İletişim	225	70,3	31	9,7	64	20,0	152	47,5	39	12,2	129	40,3	126	39,4	55	17,2	139	43,4	134	41,9	47	14,7	139	43,4
Felsefeye Giriş	113	35,3	102	31,9	105	32,8	99	30,9	75	23,4	146	45,6	85	26,6	88	27,5	147	45,9	112	35,0	86	26,9	122	38,1
Müzik	60	18,8	162	50,6	98	30,6	77	24,1	119	37,2	124	38,8	73	22,8	106	33,1	141	44,1	86	26,9	91	28,4	143	44,7
Psikoloji	201	62,8	29	9,1	90	28,1	137	42,8	54	16,9	129	40,3	107	33,4	66	20,6	147	45,9	114	35,6	71	22,2	135	42,2
Sosyoloji	125	39,1	70	21,9	125	39,1	99	30,9	65	20,3	156	48,8	78	24,4	79	24,7	163	50,9	115	35,9	65	20,3	140	43,8
Topluma Hizmet Uygulamaları	165	51,6	49	15,3	106	33,1	145	45,3	48	15,0	127	39,7	115	35,9	59	18,4	146	45,6	138	43,1	55	17,2	127	39,7
Türk Eğitim Tarihi	132	41,3	69	21,6	119	37,2	115	35,9	69	21,6	136	42,5	100	31,3	76	23,8	144	45,0	115	35,9	80	25,0	125	39,1
Türkçe I: Yazılı Anlatım	127	39,7	80	25,0	113	35,3	98	30,6	88	27,5	134	41,9	75	23,4	93	29,1	152	47,5	105	32,8	87	27,2	128	40,0
Türkçe II: Sözlü Anlatım	113	35,3	82	25,6	125	39,1	113	35,3	82	25,6	125	39,1	78	24,4	95	29,7	147	45,9	91	28,4	85	26,6	144	45,0
Yabancı Dil - I	91	28,4	119	37,2	110	34,4	90	28,1	99	30,9	131	40,9	63	19,7	99	30,9	158	49,4	87	27,2	94	29,4	139	43,4
Yabancı Dil - II	82	25,6	124	38,8	114	35,6	76	23,8	107	33,4	137	42,8	67	20,9	106	33,1	147	45,9	88	27,5	91	28,4	141	44,1

**186 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ
LİSANS PROGRAMI**

Tablo 7'den elde edilen bulgulara göre, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmen adaylarının, *Genel Kültür dersleri* kapsamında derslerden *Antropoloji, Yabancı Dil I-II, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II ve Müzik* derslerini işlevsel bulmadıkları; bu alanda diğer dersleri işlevsel olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Ancak *Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Türk Eğitim Tarihi, Türkçe I: Yazılı Anlatım, Sosyoloji ve Felsefeye Giriş* derslerini işlevsel bulmayan ve kısmen işlevsel bulan adayların toplam dağılımları göz önünde bulundurulduğunda bu derslerin işlevsellik yönünden birtakım eksiklikleri barındırdığı değerlendirilebilir.

İçerik (Konu, Kapsam) yeterliliğine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, *Etkili İletişim, Toplum Hizmet Uygulamaları, Bilgisayar – I ve Psikoloji* derslerinin yeterli oldukları tespit edilmiştir. Diğer dersler içerik açısından kısmen yeterli ve yetersiz bulan öğretmen adaylarının yüzde dağılımları göz önünde bulundurulduğunda ilgili alanda önemli yetersizliklerin olduğu yönünde bir yorum yapılabilir.

Derslerin materyal yönünden yeterliliği öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde incelendiğinde *bütün derslerin* materyal yönünden kısmen yeterli oldukları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre özellikle *Müzik, Antropoloji, Yabancı Dil I-II, ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II* derslerinin materyal yönünden önemli yetersizliklerinin olduğu söylenebilir.

Dersi veren öğretim elemanı (bilgi, sunum) yeterliliğine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, *Bilgisayar – I, Bilgisayar – II, Toplum Hizmet Uygulamaları ve Etkili İletişim* derslerinin ilgili alanda yeterli; *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II* derslerinin ilgili alanda yetersiz oldukları tespit edilmiştir. Diğer dersler öğretmen adayları tarafından kısmen yeterli bulunsa da bu dersleri dersi veren öğretim elemanı açısından dersleri yetersiz bulan öğretmen adaylarının yüzde dağılımları göz önünde bulundurulduğunda ilgili alanda birtakım yetersizliklerin olduğu yönünde bir yorum yapılabilir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Lisans Programında yer alan derslerin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), derslerde kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) ve dersi veren öğretim elemanı (bilgi, sunum vb.) açısından yeterliliğini öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde değerlendirilmiş ve özet olarak sonuç tablosu aşağıda sunulmuştur.

Bu anlamda teorik alan ve meslek bilgisi derslerine yönelik genel sonuçlara bakıldığında:

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmeni adayları tarafından alan ve alan eğitimi (67.5), öğretmenlik meslek (75.8) ve genel kültür (41.1) derslerini işlevsel bulunduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre, öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin alan ve alan eğitimi ve genel kültür bilgisi derslerine oranla daha işlevsel olduğu söylenebilir. Bunda eğitim öğretim pratiğinin önemli etkisi olduğu düşünülebilir.

İçerik olarak alan ve alan eğitimi dersleri (42.1), öğretmenlik meslek bilgisi dersleri (50.0) ve genel kültür dersleri (33.7) birbiriyle karşılaştırıldığında, öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin alan ve alan eğitimi ve genel kültür bilgisi derslerine oranla daha yeterli olduğu sonucuna varılabilir. Bununla birlikte alan ve alan eğitimi ve genel kültür bilgisi derslerinin içerik olarak yeterliğinde birtakım aksaklıkların olduğu da söylenebilir. Araştırmasında benzer bir sonuca ulaşan Çetin (2009), sonuç olarak öğretmenlik meslek bilgisi derslerini “önemli” bulan öğrencilerin diğerlerine oranla tutum puanlarının daha üst düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Birbiriyle örtüşen bu sonuçlar doğrultusunda öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek bilgisi derslerini yüksek düzeyde işlevsel ve önemli buldukları söylenebilir.

Derslerde materyal kullanımı konusunda alan ve alan eğitimi dersleri (32.1), öğretmenlik meslek bilgisi dersleri (39.1) ve genel kültür dersleri (27.3) birbiriyle karşılaştırıldığında, öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin alan ve alan eğitimi ve genel kültür bilgisi derslerine oranla daha yeterli olduğu sonucuna varılabilir. Bununla birlikte alan ve alan eğitimi ve genel kültür bilgisi derslerinin materyal kullanımı olarak yeterliğinde birtakım aksaklıkların olduğu söylenebilir.

Derslere giren öğretim elemanı konusunda alan ve alan eğitimi dersleri (43.2), öğretmenlik meslek bilgisi dersleri (43.5) ve genel kültür dersleri (33.6) birbiriyle karşılaştırıldığında, öğretmenlik meslek bilgisi ve alan ve alan eğitimi derslerinin genel kültür bilgisi derslerine oranla daha yeterli olduğu sonucuna varılabilir. Bununla birlikte alan ve alan eğitimi ve genel kültür bilgisi derslerine giren öğretim elemanlarından memnuniyetin düşük olduğu söylenebilir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretmeni adayları alan ve alan eğitimi ve öğretmenlik meslek derslerini mesleki hayatlarında işlevsel olduğunu

188 • DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI

düşünmektedirler. Öğretmen adaylarına göre genel kültür derslerinin işlevselliği düşük düzeydedir.

Ancak öğretmen adayları üç alanda da içerik, materyal ve derse giren öğretim elemanın açısından lisans programındaki derslere karşı tutumlarının düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bu durum, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi eğitiminin henüz yeni bir alan olması ve alanla ilgili öğretim üyesi ihtiyacının genellikle İlahiyat ve eğitim fakülteleri bölümlerinden karşılanmış olması; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni yetiştiren söz konusu bölümlerin ihtiyaçlarının bu anlamda yeteri kadar karşılanamaması, daha doğru bir ifadeyle, nicelik olarak öğretim üyesi eksisiği diğer nedenler arasında değerlendirilebilir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretimi ile ilgili olarak alan yazının yetersizliği derslerin işlevsellik, içerik (konu, kapsam), kullanılan materyal (makale, kitap vb.) ve teorik-uygulama açısından da yetersizlik algısını öğrencilerde oluşturmuş olabilir.

Derslerin içeriklerinin düzenlenmesi, derslerin içeriğini oluşturan materyallerin temini açısından ilahiyat ve eğitim bilimlerinde üretilen bilginin aktarım ya da alana özgü çalışmaların desteklenmesi ve artırılması zorunluluğu açıkça gözlemlenmektedir.

Kaynaklar

- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı-İstatistik Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, G. (1987). Öğretmenlik Meslek Anlayışı Üzerine Bir Arastırma . *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 159-170.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (19. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Şişman, M. (2001). *Öğretmenliğe giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel.
- YÖK. (2007). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı*. Ankara.